

בימים אלו, מעת התפשט נגיף הקורונה ל"ע, וניתנו הגבלות מסויימות ע"י הממונים על בריאות הציבור, נתעוררו הרבה שאלות למעשה שמגיעים לפתחי הרבנים, ורבים מבקשים לדעת את ההוראה הברורה להורות לעם ה'.

פרסתי את השאלות בפני מו"ח הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א, רב שכונת אור החיים ב"ב, ולתועלת הרבים אציג את השאלות, והתשובות שהשיב הרב שליט"א.

1. במצב שהמקוואות לגברים סגורים, האם מועיל שפיכת ט' קבין לטהרה לכתחילה במקום טבילת עזרא?
במצב זה הוי לכתחילה [עי' משנ"ב סי' פח סק"ד].
2. וכמה ליטר הוא שיעור ט' קבין?
לפי השיעור הקטן [מדות רח"נ] קרוב ל33 ליטר, ולפי שיעור חזו"א קרוב ל23 ליטר.
3. איך עושין שפיכת ט' קבין?
שפיכת ט' קבין צריכה להיות כך שישפכו מעל ראשו על כל חלקי גופו, ויש לעמוד זקוף ושתי ידיו מונחים נגד לבו בריח קצת [מ"ב שם]. אמנם א"צ להגביה רגליו להרטיבם, וכן נראה שאין להקפיד שיגיעו המים תחת אצילי ידיו ובין רגליו [עי' שע"ת שם סק"א בשם שו"ת מאמר מרדכי].
4. האם מים הזורמים ממקלחת מועיל לט' קבין, וכמה זמן צריך לעמוד תחת המקלחת?
מועיל, כדאיתא בשו"ת שבט הלוי ח"א סי' כד, ויעמוד תחת המקלחת כחמש דקות.
5. האם טבילה במ' סאה מים שאובים בתוך כלי או בקרקע מועיל לטבילת עזרא?
בכלי אינו מועיל ובקרקע מועיל [פ"ח דמקוואות, שו"ע הרב ס"א].
6. סופר סת"ם, שנוהג לטבול לתוספת טהרה, כשהמקוואות סגורות, האם יכול לכתוב לכתחילה בלי מקוה?
כן.
7. סופר סת"ם, כשצריך מקוה, האם מועיל ט' קבין לכתוב סת"ם ולכתיבת שמות, או עדיף לדלג על השמות, ויכתבם כשיתאפשר?
מעיקר ההלכה מועיל ט' קבין, ובספר תורה עדיף שידלג על כתיבת השמות ויכתבם כשיוכל לטבול אחר שיטבול. ואם הקונה מקפיד על סת"ם שלא יכתוב הסופר בלי טבילה במקוה, אין להקל.
8. מתייג או מתקן, האם גם צריך ט' קבין?
תיקונים שמכשירים את האות דינם ככתיבה, וכנ"ל, תיג יותר קל.
9. שוחטים יראי שמים, שנוהגים לא לשחוט ללא טבילה במקוה, אם יכולים לשחוט ע"י ט' קבין?
כן.
10. סנדק או מוהל המקפידין לטבול במקוה, לתוספת טהרה או לטבילת עזרא, האם מהני להו ט' קבין?
כן.
11. מי שאינו יכול לרחוץ במים קרים, האם בשבת מותר להטהר בשפיכת ט' קבין במים שהוחזמו מער"ש, כגון מהרוד שמש, או שעדיף למנוע ממצות עונה בשבת?
אסור, ועדיף למנוע.
12. במקומות שהמקוואות פתוחות, האם מותר לרחוץ במקלחת אחרי המקוה בשבת, וכן האם מותר בסבון נוזלי?
מותר לרחוץ במקלחת רק במים קרים, ונכון להתרחץ, ומותר גם בסבון נוזלי.
13. אם מותר בשבת לשטוף ידיים בסבון נוזלי או באלכוהול, לחיטוי ולשמירה?
מותר.

14. האם מותר או יש חיוב לקיים מצות עונה בליל טבילה?

מותר וחייבים. ואם הם חוששים מותר להם למנוע מכך.

15. ומה הדין שלא בליל טבילה – מדין שני רעבון ומחשש הידבקות?

אין צריך למנוע, ומ"מ בהסכמת שניהם מותר למנוע.

16. כשהבעל או האשה שוהים בבידוד עפ"י הוראת הממונים, האם יש מצות עונה?

לא, ואסור.

17. כשהבעל שוהה בבידוד, והגיע ליל טבילתה, האם תטבול?

בדרך כלל ההוראה היא שכיון שאין מקיימין מצות עונה, לא תטבול,

אמנם אם יש צורך לעזרה בבית וכדו', יכולה לטבול.

18. באופן הנ"ל, שהגיע ליל טבילתה ובעלה בבידוד, ויש שמועות שאולי יסגרו את המקוואות, האם יכולה לטבול, כדי שתהיה

טהורה כשיצאו מהבידוד?

כן.

19. אשה שנמצאת ביום הששי לספירתה, ואומרת שבדקה גם ביום הרביעי למחזור, יום לפני שעשתה הפס"ט, וחוששת שיסגרו

המקוואות למחר, האם יכולה לטבול ביום הששי, ותמתין בקיום המצוה עד למחרת?

לא.

20. אשה הטובלת בימים אלו, האם מתירין לה להתרחץ מיד אחר יציאתה מבור הטבילה לזהירות מהרבקה?

כן.

21. כשהאשה שוהה בבידוד או במקום שאין מקוה כשרה או שהמקוואות סגורות, האם יכולה לטבול בים?

כשהאשה שוהה בבידוד אינה טובלת, כנ"ל. ובאופנים האחרים יכולה לטבול בים ביום השמיני דוקא, דבליילה אי אפשר

לראות טוב שטובלת כדן, ותעמוד על גבה אשה שתראה שכל הראש

ושערותיה הם בתוך המים, ותטבול עם חלוק רחב ונעלי בית קרוקס [שאינם דביקים לרגליה].

22. אשה הנמצאת במקום שיש סגר כללי, ואין אפשרות לצאת מהבית רק עם הצהרה בכתב למטרת יציאתו, וליל טבילתה חל

בליל שבת, ואין שם עירוב, האם יכולה להוציא את התצהיר ע"י שינוי, כגון לשים בין הבגדים, וגם שהיא מלאכה שאצל"ג,

שהיא לצורך טבילה במקוה?

לא.

23. האם מותר לצאת בשבת במקום שאין עירוב עם מכסה על פניו?

אסור לצאת.

24. כלה שהקרימו את הנישואין ליום השביעי לספירתה, האם מותרת לטבול ביום השביעי?

יכולה לטבול אחר שתבדוק בדיקת שחרית. ולכתחילה יעשו החופה סמוך לערב, שהיחוד תהיה כבר בלילה אחר צאה"כ.

ואם קבעו החופה בשעות היום מחוסר ברירה לפי הוראות הממונים, לא יתייחדו עד הלילה אחר שמחת החתונה

[וא"צ לשמור כל ההרחקות עד הלילה, אולם נגיעות, וכגון הנהגין לאחוז בידה אחר החופה כשהולכים לחדר היחוד וכדו', יש להחמיר].

25. חתן וכלה שהקרימו את החתונה לשעות לפנה"צ ובאים לביתם בצהריים, וכבר טבלה בלילה לפני החתונה, האם יכולים

להאפיל בטליתם או להמתין ללילה דוקא?

אם יכול לבא למכשול ח"ו יש להקל ביום. ואם לאו יש להמתין ללילה, ואפי' תחילת הלילה.

26. מה ההוראה מצד הדין ומצד השקפה לרחות חתונה בגלל אי הנעימות של חתונה מצומצמת וללא כמו שרגילים, באופן שהחתן

או הכלה רוצים לרחות או באופן שהמחותנים רוצים לרחות?

אם החתן והכלה רוצים לרחות, אין מניעה לרחות. ואם הם מסכימים לקיימה בצורה מצומצמת

יש לערוך החתונה בזמנה. ובמקום שאבי הכלה שוהה בבידוד הוריתי לרחות החתונה.

27. כלה המתחתנת בימים אלו, ולאור הלחץ זו הרחק, חוששים שהכלה לא תתקלקל בכתמים, האם אפשר להקל בשבעה נקיים שתברוק רק בדיקה אחת ביום, והאם אפשר שתלבש בגד צבעוני סמוך לגופה?

לא.

28. אלו שהוראות הממונים מחייבים אותם לשהות בבירור, האם פטורים מכל המצוות שחז"ל חייבו בציבור, כמו תפילה בציבור, קדיש, קריאת התורה וכו'?

פטורים.

29. אלו השוהים בביתם בבירור, ורוצים לענות קדיש קרושה וברכו, וכן אמן, האם יכולים לשמוע את תפילת הציבור בטלפון, ולענות אחריהם?

'אמן' על ברכה שאינה להוציא ידי חובה, כגון אמן על ברכות השחר, יכול לענות גם בטלפון.

אמנם 'אמן' על ברכה שצריך לצאת בה, או דברים שאין אומרים רק בעשרה,

כגון קדיש קרושה וברכו ואמן על חזרת הש"ץ, נידון הוא בפוסקים, והמקל יש לו על מי לסמוך.

30. במצב שאי אפשר לקיים מנינים בבתי המדרשות, האם יכולים להוציא ספרי תורה למקומות אחרים כדי לקרות בהם?

אם יש מקום מכובד כארון וכדו', להניח בה את הספר, מותר.

31. יודע על אחד שמפר הוראת הממונים ואינו נכנס לבירור, האם מותר או חייב לדרוח על כך לממונים?

יש להזהירו על כך, ואם אינו שומע יכולים לדרוח לממונים על כך.

32. אם הקדימו את הנישואין, האם איכא משום תבעוה לינשא שבעין ז' ימים נקיים חרשים, ואמאי?

לא צריכין ז' נקיים חרשים, כיון שהוא כבר אחר התביעה.

33. חתן וכלה שרוצים להקדים הנישואין, אולם לא תספיק לטבול קודם, ויהיה חופת נדה, האם נכון להקדים באופן זה או שלא

להקדים כיון שאין זה לכתחילה לקבוע כן או לחשוש שמא יבואו לידי חשש מכשול?

אין להקדים כשהיא איננה טהורה.

ויה"ר שיתקיים בנו במהרה "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך"

אפרים ניהויז